

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny

Żłobka Miejskiego w Tychach



TYCHY 2026



1. SPECYFIKA ŻŁOBKA MIEJSKIEGO W TYCHACH

Organem prowadzącym ŻŁOBEK MIEJSKI W TYCHACH (zwany dalej Żłobkiem) jest GMINA MIASTA TYCHY.

Żłobek jest wpisany do rejestru Żłobków pod nr 1.

Lokalizacja

Adres: ul. Fitelberga 4 43-100 TYCHY

Dostęp do środków transportu: Żłobek zlokalizowany jest na osiedlu F w pobliżu przystanków komunikacji miejskiej, co umożliwia łatwy i bezpieczny dojazd rodzicom i dzieciom. W bezpośrednim sąsiedztwie dostępne są również miejsca parkingowe dla rodziców przywożących dzieci samochodem.

Bliskość terenów zielonych: w bezpośrednim otoczeniu placówki znajduje się Park Miejski Solidarności.

Struktura i zasoby

Liczba miejsc: 150

Grupy wiekowe: 7 GRUP WIEKOWYCH

Dostępność sali specjalistycznych:

Placówka nie posiada odrębnych sali specjalistycznych. W przypadku organizacji zajęć specjalistycznych (np. konsultacji, zajęć terapeutycznych) wykorzystywane są pomieszczenia ogólnodostępne, w sposób zapewniający dzieciom odpowiednie warunki oraz poszanowanie prywatności. Każda sala wyposażona jest w pomoce do zajęć ruchowych: piankowe moduły, tunel, bezpieczne maty, umożliwiające prowadzenie aktywności wspomagających motorykę dużą. Pomieszczenia są bezpieczne, spełniają normy higieniczno-sanitarne i są regularnie dezynfekowane. W przypadku dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi istnieje możliwość indywidualnego dostosowania przestrzeni i form aktywności.

Przestrzenie zewnętrzne:

Żłobek posiada przyległy do budynku duży ogród zewnętrzny ogrodzony i zabezpieczony przed osobami postronnymi. W ogrodzie znajduje się bezpieczny ekologiczny plac zabaw podzielony na strefy do różnych aktywności (ścieżki sensoryczne, tunele i tablice interaktywne i inne). Wszystkie wykorzystywane sprzęty posiadają wymagane przepisami atesty i są dostosowane do wieku dzieci. Powierzchnia placu zabaw pokryta trawą amortyzującą upadki, a cały teren jest monitorowany i regularnie kontrolowany pod kątem bezpieczeństwa.

Kierownictwo i kontakt

Dyrektor: Ewa Bryndal

tel. 32 227 49 93 wew.110

Osoby do kontaktu:

Główny specjalista: Agnieszka Szwej tel. 32 227 49 93 wew.111

Referent administracyjny: Magdalena Flasz tel. 32 227 49 93 wew.112

Referent gospodarczy: Maria Bober tel. 32 227 49 93 wew.114



1.1 Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci

W celu zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa i komfortu dzieci, w placówce zastosowano:

- osłony na kaloryfery,
- gniazdka elektryczne umiejscowione na dużej wysokości poza zasięgiem dzieci,
- barierki ochronne,
- atestowane wyposażenie spełniające normy bezpieczeństwa.

Wejście do budynku zabezpieczone jest domofonem – osoby postronne nie mają dostępu do wnętrza bez zgody personelu.

Żłobek wyposażony jest w system monitoringu wizyjnego obejmujący wejścia główne, wózkownie, szatnie dzieci i teren zewnętrzny. Monitoring działa całodobowo. Dostęp do nagrań posiada wyłącznie Dyrektor Żłobka, a dane są przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie danych osobowych.

1.2 Cel i misja

Celem naszej placówki jest zapewnienie dzieciom w wieku do lat 3 bezpiecznych, przyjaznych i wspierających warunków do wszechstronnego rozwoju. Żłobek Miejski w Tychach to nie tylko miejsce opieki, ale przestrzeń, w której każde dziecko może poznawać świat, rozwijać swoje kompetencje społeczne, emocjonalne, językowe i ruchowe, a także budować poczucie własnej wartości i bezpieczeństwa.

Naszą misją jest tworzenie takiego środowiska opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego, w którym każde dziecko czuje się ważne, akceptowane i zauważone. Dążymy do tego, aby dzieci mogły swobodnie rozwijać swoją autonomię, ciekawość świata, twórczość i relacje z innymi.

Dbamy o bliski, pełen zaufania kontakt z rodzicami i opiekunami, wierząc, że partnerska współpraca z rodziną jest kluczowym elementem wspierania rozwoju dziecka.

Wartości, którymi się kierujemy:

- Bezpieczeństwo — tworzymy przestrzeń, w której dzieci czują się bezpieczne emocjonalnie i fizycznie.
- Szacunek — traktujemy każde dziecko z szacunkiem, uznając jego potrzeby, emocje i prawo do własnego tempa rozwoju.
- Akceptacja — wspieramy różnorodność i indywidualność dzieci, budując pozytywne relacje oparte na zrozumieniu.
- Autonomia — stwarzamy dzieciom warunki do podejmowania pierwszych samodzielnych decyzji i rozwijania niezależności.
- Wspólnota — budujemy atmosferę grupy opartej na wzajemnym zaufaniu, współpracy i trosce o innych.
- Rozwój — wspieramy dzieci w odkrywaniu świata, rozwijaniu kompetencji poznawczych, społecznych, emocjonalnych i ruchowych.
- Współpraca z rodziną — traktujemy rodziców jako partnerów w procesie wychowania i rozwoju dziecka.



1.3 Podstawa prawna planu OWE:

- USTAWA z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2011 nr 45 poz. 235)
- ROZPORZĄDZENIE Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2024 poz. 1882)
- Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)

W naszej placówce bezwzględnie przestrzegamy **praw dziecka zawartych w Konwencji o Prawach Dziecka** przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989 roku. Codzienna praca personelu, organizacja środowiska oraz podejmowane działania opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne są zgodne z zapisami tego dokumentu, w szczególności w zakresie:

- Prawa do równego i sprawiedliwego traktowania bez względu na pochodzenie, płeć, wyznanie, język, niepełnosprawność czy inne różnice (Art. 2).
- Priorytetowego traktowania najlepszego interesu dziecka w każdej sytuacji (Art. 3).
- Poszanowania roli i odpowiedzialności rodziców oraz opiekunów w procesie wspierania dziecka w korzystaniu z jego praw (Art. 5).
- Niezbymalnego prawa do życia i rozwoju (Art. 6).
- Prawa do tożsamości (Art. 8).
- Prawa do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji go dotyczących, zgodnie z jego możliwościami (Art. 12).
- Prawa do swobodnego wyrażania opinii i myśli, w formie dostosowanej do wieku i możliwości dziecka (Art. 13).
- Ochrony przed wszelkimi formami przemocy, krzywdy i zaniedbania (Art. 19, 34).
- Prawa dziecka z niepełnosprawnością do godnego życia i aktywnego uczestnictwa w społeczności (Art. 23).

2. CELE OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNE

2.1 Ogólne:

- Zapewnienie dzieciom bezpiecznych, przyjaznych i wspierających warunków pobytu sprzyjających harmonijnemu rozwojowi.
- Respektowanie praw dziecka zgodnie z Konwencją o prawach dziecka, w szczególności prawa do szacunku, swobody wyrażania emocji, odpoczynku i zabawy.
- Stwarzanie dzieciom możliwości rozwijania samodzielności, sprawczości i poczucia własnej wartości w codziennym funkcjonowaniu.
- Wspieranie rozwoju kompetencji społecznych, komunikacyjnych i emocjonalnych poprzez budowanie relacji z rówieśnikami i dorosłymi.
- Wspomaganie wszechstronnego rozwoju poznawczego, ruchowego, językowego i twórczego poprzez odpowiednio organizowane sytuacje edukacyjne.
- Budowanie atmosfery zaufania, akceptacji i poczucia bezpieczeństwa wspierającej proces adaptacji dzieci do środowiska instytucji opieki.



- Wzmacnianie ciekawości poznawczej dzieci oraz wspieranie naturalnej potrzeby eksploracji i odkrywania świata.
- Kształtowanie u dzieci nawyków higienicznych, zdrowotnych oraz potrzeby aktywności fizycznej i dbałości o zdrowie.

2.2 Szczegółowe:

- Kształtowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania w relacji z dorosłymi.
- Organizacja przestrzeni instytucji opieki tak, aby dzieci mogły bezpiecznie się bawić, odpoczywać i eksplorować otoczenie.
- Wdrażanie codziennych rytuałów i przewidywalnego planu dnia, budujących poczucie stabilności.
- Codzienne tworzenie sytuacji, w których dzieci mogą swobodnie wyrażać emocje, potrzeby i opinie.
- Organizowanie warunków do odpoczynku i wyciszenia zgodnie z indywidualnymi potrzebami dzieci.
- Poszanowanie prawa dziecka do odmowy udziału w zabawie lub aktywności.
- Umożliwianie dzieciom podejmowania prostych decyzji i wyborów podczas zabawy, posiłków czy czynności samoobsługowych.
- Kształtowanie nawyków samoobsługowych: ubieranie się, korzystanie z toalety, spożywanie posiłków.
- Wzmacnianie poczucia sprawczości poprzez chwalenie za podjęty wysiłek, nie tylko za efekt końcowy.
- Kształtowanie umiejętności współpracy, dzielenia się i czekania na swoją kolej.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i regulowania emocji.
- Budowanie uważności na potrzeby i emocje innych dzieci.
- Rozwijanie sprawności fizycznej i koordynacji ruchowej poprzez zabawy ruchowe i ćwiczenia.
- Rozwijanie mowy i komunikacji alternatywnej zgodnie z indywidualnymi możliwościami dzieci.
- Rozwijanie kreatywności i wyobraźni poprzez działania plastyczne, muzyczne i konstrukcyjne.
- Stwarzanie spokojnego i przewidywalnego rytmu dnia.
- Indywidualne podejście do potrzeb dzieci w okresie adaptacji.
- Współpraca z rodzicami w procesie adaptacyjnym
- Organizowanie codziennych sytuacji poznawczych: zabaw badawczych, eksperymentów, obserwacji przyrody.
- Wzmacnianie u dzieci postawy zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi.
- Zachęcanie do samodzielnego podejmowania prób, także w sytuacjach wymagających pokonania trudności.
- Kształtowanie codziennych nawyków higienicznych: mycie rąk, korzystanie z toalety, dbanie o porządek.
- Organizowanie codziennych aktywności ruchowych wspierających prawidłowy rozwój fizyczny.
- Rozwijanie u dzieci świadomości podstawowych zasad zdrowego stylu życia.

3. METODY PRACY Z DZIEĆMI

W Żłobku stosuje się metody pracy dostosowane wieku, możliwości rozwojowych oraz indywidualnych potrzeb dzieci. W pracy z najmłodszymi kluczowe jest oparcie działań na zabawie, relacji i aktywności własnej dziecka. Dobór metod uwzględnia naturalną ciekawość, potrzebę ruchu, poznawania świata i budowania



relacji społecznych. Metody te wspierają całościowy rozwój dziecka — emocjonalny, społeczny, poznawczy i ruchowy — a jednocześnie wzmacniają poczucie bezpieczeństwa i komfortu w nowym środowisku.

- Metody oparte na aktywności dziecka - uwzględniają naturalną potrzebę działania i samodzielnego poznawania świata: samodzielne doświadczenia, zadania stawiane do wykonania, ćwiczenia praktyczne, kierowanie aktywnością dziecka w sposób wspierający.
- Metody percepcyjno-obserwacyjne - pobudzają ciekawość poznawczą i wspierają rozwój percepcji: obserwacja i pokaz, prezentacje obrazów, ilustracji, rekwizytów, filmy edukacyjne, bajki i prezentacje multimedialne.
- Metody słowne i komunikacyjne - wspierają rozwój językowy, myślenie i budowanie relacji: słuchanie opowiadań, bajek, wierszy i muzyki, rozmowa kierowana i swobodna, opowiadanie, objaśnienia i instrukcje, zagadki, rymowanki, opisywanie zjawisk i ich wyjaśnianie.
- Metody zabawowe - wspierają wszechstronny rozwój poprzez różnorodne formy zabawy: zabawy konstrukcyjne i manipulacyjne, zabawy dydaktyczne, muzyczne i ruchowe, zabawy sensoryczne i plastyczne, zabawy badawcze, przyrodnicze i tematyczne, zabawy swobodne według zainteresowań dziecka.
- Elementy metody integracji sensorycznej (SI) - działania wspierające prawidłowy rozwój zmysłów, koordynację ruchową i integrację sensoryczną.
- Metody relaksacyjne - służą wyciszeniu, budowaniu spokoju i pozytywnych relacji z dorosłym: masażki, ćwiczenia oddechowe, zabawy paluszkowe.
- Metoda modelowania zachowań - dzieci uczą się przez obserwację dorosłych i rówieśników — istotne jest pozytywne wzmacnianie pożądanych postaw i zachowań.
- Pedagogika Zabawy (KLANZA) - łączy różne formy aktywności — ruch, muzykę, plastykę i elementy integracyjne, w atmosferze radości i akceptacji.
- Bajkoterapia - wspiera rozwój emocjonalny, pomaga w zrozumieniu trudnych sytuacji i buduje poczucie bezpieczeństwa poprzez kontakt z bajką terapeutyczną.

4. HARMONOGRAM DNIA

Ramowy rozkład dnia w Żłobku zawiera stałe i zmienne elementy dnia i przedstawia się następująco:

6:00 – 8.15 - schodzenie się dzieci, zabawy swobodne,

8.15 – 8.30 - zabiegi pielęgnacyjne (dotyczy to każdego posiłku), przygotowanie do śniadania,

8.30 – 9.00 – śniadanie,

9.00 – 9.15 - zabiegi pielęgnacyjne, przygotowanie do zajęć,

9.15 – 10.00 - zajęcia i zabawy indywidualne i grupowe, w zależności od pogody w sali lub ogrodzie

10.00 – 10.15 - drugie śniadanie

10.15 – 11.00 –zabawowe aktywności edukacyjne obejmujące różne strefy rozwoju,



11.00 – 11.30 - prace porządkowe po zajęciach, zabiegi pielęgnacyjne, przygotowanie do obiadu,

11.30 – 12.00 - obiad,

12.00 – 14.00 - odpoczynek,

14.00 – 14.30 - zabiegi pielęgnacyjne, przygotowanie do podwieczorku,

14.30 – 15.00 – podwieczorek,

15.00 – 18.00 – zabawy dowolne indywidualne i grupowe obejmujące różne strefy rozwoju, w zależności od pogody w sali lub w ogrodzie, rozchodzenie się dzieci do domów,

17.30 – 18.00 - zakończenie dnia, prace porządkowe.

5. PLANOWANE AKTYWNOŚCI

Aktywności podejmowane z dziećmi w Żłobku opierają się na powtarzalnych, codziennych sytuacjach oraz różnorodnych zabawach, które wspierają rozwój społeczny, emocjonalny, poznawczy i fizyczny. Kluczowe jest zapewnianie dzieciom codziennych okazji do obserwacji, eksperymentowania, ruchu, budowania relacji i rozwijania samodzielności.

Do planowanych aktywności należą m.in.:

- **codzienne zabawy swobodne w sali** z możliwością wyboru miejsca, materiałów i rodzaju aktywności,
- **zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne** rozwijające koordynację wzrokowo-ruchową (np. klocki, układanki, sortery),
- **zabawy sensoryczne, plastyczne, twórcze** z wykorzystaniem różnorodnych materiałów i faktur (masa solna, ciastolina, farby, papier, naturalne materiały),
- **zabawy muzyczne i rytmiczne** — śpiewanie, słuchanie piosenek, gra na prostych instrumentach, zabawy przy muzyce,
- **zabawy ruchowe i ogólnorozwojowe**, zarówno w sali, jak i na świeżym powietrzu, wspierające sprawność i koordynację ruchową,
- **zabawy tematyczne i odgrywanie ról** — naśladowanie sytuacji z życia codziennego, rozwijanie wyobraźni i umiejętności społecznych,
- **proste zabawy badawcze i przyrodnicze** — obserwowanie przyrody, zabawy z wodą, piaskiem, światłem i cieniem,
- **zabawy integracyjne**, wspólne kręgi, powitania i pożegnania budujące poczucie wspólnoty i relacji w grupie,
- **zabawy rozwijające mowę i komunikację** — słuchanie bajek, wierszyków, opowiadanie, zabawy paluszkowe, zagadki, rymowanki,
- **zajęcia wspierające samodzielność** — ćwiczenia samoobsługowe w trakcie codziennych czynności: posiłki, ubieranie się, toaleta,
- **codzienne spacer i pobyt na świeżym powietrzu**, niezależnie od pory roku, w miarę możliwości pogodowych,
- **zabawy wyciszające i relaksacyjne** — masażyki, kołysanki, kąciek wyciszenia, spokojne czytanie książeczek,



- **okazjonalne aktywności związane z kalendarzem świąt i wydarzeń** (np. Dzień Misia, Święto Dyni, Dzień Ziemi).

Aktywności są dostosowywane do wieku, możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci. W ich planowaniu uwzględnia się również inicjatywę własną dziecka, naturalny rytm grupy oraz codzienne sytuacje edukacyjne pojawiające się spontanicznie.

6. RESPEKTOWANIE PRAW DZIECI W CODZIENNEJ PRACY

6.1 Warunki do odpoczynku w różnych formach w pomieszczeniach Żłobka

Zapewnienie odpowiedniego czasu i warunków do odpoczynku jest istotnym elementem codziennej opieki nad dziećmi w Żłobku. Odpoczynek ma kluczowe znaczenie dla ich zdrowia, dobrego samopoczucia i prawidłowego rozwoju. Przyczynia się do ogólnego dobrostanu dzieci, pomaga w regulacji emocji oraz sprzyja zdrowemu rozwojowi fizycznemu i emocjonalnemu.

W Żłobku stosowane są różnorodne formy odpoczynku i relaksu dla dzieci. Każdego dnia w harmonogramie jest przewidziany czas na odpoczynek. Godziny odpoczynku są regularne i dostosowane do wieku i potrzeb dziecka.

1. Drzemki:

- dostosowane są do wieku dzieci zgodnie z rytmem dnia lub indywidualnych potrzeb dziecka, w najmłodszych grupach pory odpoczynku są różnicowane, dostosowane do indywidualnego rytmu dnia,
- miejsce do snu przeznaczone dla dzieci posiada odpowiednie warunki oświetleniowe i termiczne,
- Żłobek zapewnia każdemu dziecku przypisany leżak/łóżeczko wraz z pościelą,
- w czasie odpoczynku dzieci są zawsze pod opieką opiekuna, nie są zmuszane do spania,
- opiekunowie tworzą dzieciom odpowiednie warunki do samodzielnego przygotowania się do snu,
- dzieci rozbierają się i ubierają w swoim tempie, na poziomie swoich możliwości i umiejętności - dzieci wymagające pomocy są wspierane w tych czynnościach przez opiekuna,
- opiekunowie stwarzają spokojne, ciche środowisko sprzyjające zasypianiu.

2. Ciche czytanie, muzyka i dźwięki relaksacyjne:

- opiekunowie organizują sesje cichego czytania;
- dzieci słuchają spokojnej muzyki lub dźwięków relaksacyjnych, podczas których mają możliwość wyciszenia się.

3. Zabawy wyciszająco – relaksacyjne, np.:

- proste ćwiczenia rozciągające;
- delikatne masaże, pozwalające dzieciom na odprężenie i zmniejszenie napięcia;
- łagodne ćwiczenia oddechowe.

6.2 Lista działań personelu wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

W Żłobku czynności higieniczne odbywają się z poszanowaniem intymności i indywidualnych potrzeb dzieci.

1. Personel szanuje prawo dziecka do własnych decyzji związanych z higieną:



- zmiana pieluszki odbywa się we współpracy z dzieckiem i za jego zgodą,
 - personel przypomina dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale dzieci same decydują czy chcą z nich skorzystać,
 - personel uwzględnia prawo dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie,
 - dziecko nie musi pytać dorosłego o pozwolenie na skorzystanie z toalety lub umycie rąk.
2. Personel uwzględnia możliwości dziecka w zakresie czynności higienicznych:
- personel wymienia z rodzicami aktualne informacje na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadnia z nimi wspólne działania w tym zakresie,
 - personel wspomaga samodzielność dzieci związaną z higieną odpowiednio do poziomu ich rozwoju.
3. Personel wspiera dzieci w czynnościach związanych z higieną:
- personel w żaden sposób nie nagradza ani nie karze dzieci za załatwianie naturalnych potrzeb fizjologicznych (skorzystanie z nocnika, zmoczenie się),
 - dziecko nie jest zawstydzane ani nie spotyka się z rozczarowaniem dorosłych, gdy nie zasygnalizuje potrzeby skorzystania z nocnika lub toalety,
 - personel przewija dziecko bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu ani przykrości,
 - personel nie okazuje dzieciom werbalnie i niewerbalnie swojej niechęci przy czynnościach związanych z pielęgnacją,
 - personel podczas przewijania pozostaje w kontakcie z dzieckiem
 - osoby z personelu uzgadniają ze sobą na bieżąco sposoby wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną,
 - personel wypracowuje z dziećmi nawyk mycia rąk.

6.3. Samoocena działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

Raz w roku w sierpniu personel dokonuje samooceny swoich działań w zakresie wspierania autonomii dziecka podczas czynności higienicznych w arkuszu samooceny.

Wnioski z analizy przeprowadzonej samooceny są dokumentowane.

- Samoocena odbywa się indywidualnie, na podstawie przygotowanego arkusza oraz rozmowy podsumowującej z osobą nadzorującą.
- Podczas samooceny szczególną uwagę zwraca się na sytuacje trudne lub wymagające dodatkowego wsparcia.
- Wyniki samooceny nie mają charakteru oceniającego, lecz służą wyłącznie refleksji, rozwojowi kompetencji i podnoszeniu jakości pracy z dziećmi.
- Wnioski z samooceny są dokumentowane w formie notatki lub krótkiego podsumowania.

6.4 Lista działań personelu wspierających samodzielność dziecka podczas posiłków

1. Personel wspiera dzieci w samodzielnym jedzeniu:
- personel zachęca dzieci, w tym także niemowlęta, do samodzielnego jedzenia potraw,
 - dziecko, które uzyskuje bezpieczną pozycję siedzącą, ma możliwość samodzielnego spożywania posiłków i jest do tego zachęcane przez personel,
 - w przypadku trudności z jedzeniem personel pomaga dziecku karmiąc je łyżeczką,
 - dzieci niepotrafiące samodzielnie jeść są karmione w kontakcie „jeden na jeden”,



- dzieci otrzymują wszystkie posiłki w formie dostosowanej do samodzielnego jedzenia, a dania są oferowane w formie zachęcającej do próbowania,
- w miarę możliwości rozwojowych dzieci same decydują o ilości nakładanego jedzenia,
- jeśli porcja będzie za duża, nie są zmuszane do zjedzenia wszystkiego,
- naczynia i sztucze dostosowane są do możliwości rozwojowych dzieci.

2. Personel umożliwia dzieciom decydowanie czy, co, ile i jak chcą zjeść:

- dzieci nie są zmuszane do jedzenia,
- dzieci mają tyle czasu na posiłek, ile potrzebują,
- personel nie nagradza dzieci za zjedzenie ani nie karze za odmowę jedzenia,
- personel akceptuje to, że dziecko może nie chcieć niczego zjeść,
- personel uwzględnia werbalne i pozawerbalne sygnały dzieci dotyczące potrzeby jedzenia oraz ilości spożywanych potraw,
- personel nie nalega, aby dziecko zjadło wszystko, co ma na talerzu,
- dzieci mogą jeść za pomocą sztućców (łyżką) lub rękoma,
- jedzenia jest trochę więcej, żeby dzieci mogły dostać dokładki.

3. Organizacja posiłku sprzyja interakcjom dzieci i personelu:

- dzieci podczas posiłku mogą prowadzić rozmowy z innymi dziećmi siedzącymi przy stole i z personelem,
- dzieci w miarę możliwości rozwojowych (starsze grupy) są zapraszane do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątania po posiłku.

4. Dzieci są zapoznawane z żywnością poprzez różne działania:

- personel informuje dzieci o podawanych potrawach, tłumaczy nazwy i składniki dania,
- personel rozmawia z dziećmi o tym co jest zdrowe, a co nie,
- dzieci mają możliwość uprawiania ziół (warzyw) w ogrodzie lub doniczkach,
- personel organizuje dzieciom zajęcia edukacyjne, w których mają możliwość przygotowywania napojów i prostych potraw.

6.5 Samoocena działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków

Raz w roku w sierpniu personel dokonuje samooceny swoich działań w zakresie wspierania autonomii dziecka podczas posiłków w arkuszu samooceny.

- Samoocena odbywa się indywidualnie na podstawie przygotowanego arkusza lub rozmowy podsumowującej z osobą nadzorującą.
- Podczas samooceny szczególną uwagę zwraca się na sytuacje trudne lub wymagające dodatkowego wsparcia.
- Wyniki samooceny nie mają charakteru oceniającego, lecz służą wyłącznie refleksji, rozwojowi kompetencji i podnoszeniu jakości pracy z dziećmi.
- Wnioski z samooceny są dokumentowane w formie notatki lub krótkiego podsumowania.

7. BUDOWANIE PRZEZ PERSONEL BEZPIECZNYCH, OPARTYCH NA SZACUNKU RELACJI Z DZIEĆMI



7.1 W Żłobku obowiązują określone i wspólne sposoby budowania przez personel bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi polegające na:

W Żłobku stosowana jest komunikacja wzmacniająca poczucie wartości dziecka poprzez pozytywne komunikaty.

1. Nawiązywaniu relacji z dziećmi dających im poczucie bezpieczeństwa, poprzez:

- nawiązywanie z dziećmi ciepłych, bliskich i bezpiecznych relacji,
- stwarzanie warunków, żeby dzieci mogły być wysłuchane i przez dorosłych, i przez inne dzieci,
- odnoszenie się do dzieci w sposób ciepły, często uśmiechając się i okazując zadowolenie z bycia z dziećmi,
- okazywanie zainteresowania tym, co dzieci mówią i robią,
- używanie niewerbalnych komunikatów w interakcji z dzieckiem (np. kiwając głową, podnosząc brwi w zdziwieniu, uśmiechając się),
- mówienie do dzieci po imieniu,
- szukanie kontaktu wzrokowego (nie zmuszając do wzajemności) podczas rozmowy z dzieckiem,
- dostosowanie w trakcie rozmowy dziećmi swojej wysokości do ich wysokości np. kucając lub siadając obok.

2. Reagowaniu werbalnym i niewerbalnym na zachowanie dzieci, poprzez:

- uważne obserwowanie tego, co robią dzieci, nazywanie tego co widzi,
- dopasowanie swojego zachowania – ton głosu, wyraz twarzy, poziom entuzjazmu – do tego, co wyrażają dzieci,
- bycie uważnym na aktualne potrzeby dzieci,
- bycie gotowym do pomocy, jeśli dzieci tego potrzebują,
- stwarzanie warunków do samodzielnego podejmowania decyzji przez dzieci
- pozwalanie dzieciom na popełnianie błędów i zachęcanie do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania, jeżeli są do tego gotowe,
- akceptowanie wyrażania emocji przez dzieci,
- bycie wrażliwym na trudne momenty dzieci (zmęczenie, przestymulowanie) i wspieranie je przez aranżowanie zmian w otoczeniu, dostosowywanie ton głosu i stylu interakcji do sytuacji,
- respektowanie chęci dziecka do przerywania interakcji i czekanie, aż wyrazi ono chęć wznowienia kontaktu,
- rozpoznawaniu i nazywaniu reakcji emocjonalnych dzieci oraz własnych,
- wspieraniu samoregulacji emocjonalnej dzieci przez modelowanie (werbalnie i niewerbalnie) strategii radzenia sobie z trudnymi emocjami,
- posługiwanie się językiem osobistym (komunikat „ja”), unikanie sformułowań bezosobowych (np. nie wolno, trzeba, tak się nie robi itp.)

3. Komunikowaniu dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych, poprzez:

- informowanie dzieci o zmianach aktywności w ciągu całego dnia,
- przypominanie dzieciom werbalnie lub niewerbalnie (gestem lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia,
- uprzedzanie dziecka o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem i czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację



7.2 Samoocena zadań dotyczących interakcji z dziećmi w sposób ustalony przez Żłobek

Raz w roku w sierpniu personel dokonuje samooceny zadań dotyczących interakcji z dziećmi w arkuszu samooceny.

Zasady samooceny działań i zadań personelu w zakresie interakcji z dziećmi:

- Każda osoba z personelu dokonuje samooceny swoich działań w tym obszarze minimum raz w roku, w terminie ustalonym przez dyrektora lub osobę zarządzającą placówką.
- Samoocena odbywa się indywidualnie, na podstawie przygotowanego arkusza lub rozmowy podsumowującej z osobą nadzorującą.
- Podczas samooceny szczególną uwagę zwraca się na sytuacje trudne lub wymagające dodatkowego wsparcia.
- Wyniki samooceny nie mają charakteru oceniającego, lecz służą wyłącznie refleksji, rozwojowi kompetencji i podnoszeniu jakości pracy z dziećmi.
- Wnioski z samooceny są dokumentowane w formie notatki lub krótkiego podsumowania.
- Informacje zebrane podczas samooceny są wykorzystane do planowania działań doskonalących i organizacyjnych w placówce, z uwzględnieniem potrzeb dzieci i zespołu.

8. WSPIERANIE U DZIECI POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI I UWAŻNOŚCI NA INNE OSOBY

8.1 Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka, sprzyjające rozwojowi u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi, przez organizowanie otoczenia tak, aby dzieci miały możliwość nawiązywania kontaktów z innymi osobami

1. Personel w relacjach z dziećmi stwarza sytuacje, w których mają one możliwość budowania poczucia przynależności do grupy, poprzez:

- codzienne przywitanie i pożegnanie,
- wspólna realizację harmonogramu dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi grupę
- odpowiadanie na sygnały zainteresowania dziecka innymi dziećmi i wspieranie nawiązywania relacji między nimi,
- zachęcanie dzieci do nawiązywania relacji między sobą,
- wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy,
- zwracanie uwagi i mówienie o aktywności społecznej dzieci i współpracy między nimi,
- dawanie dzieciom wskazówek, jak mogą ze sobą współpracować,
- pomaganie dzieciom w rozwiązywaniu konfliktów, przez proponowanie różnych strategii działania w sytuacjach problemowych,
- dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie czego ma nie robić,
- wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnianie dzieciom ich znaczenia,
- dawanie dzieciom możliwości decydowania, z kim chcą się bawić, pozostając w pobliżu,
- modelownie społecznych interakcje podczas zabaw dzieci, w których uczestniczy, opisuje działań dzieci.

2. Personel aranżuje przestrzeń tak, aby dzieci mogły widzieć, co robią inni uczestnicy grupy, poprzez:



- podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały, w których dzieci mogą podejmować różnorodne działania dostosowane do ich potrzeb rozwojowych,
- zorganizowanie przestrzeni w sposób umożliwiający jej przekształcenie lub przearanżowanie w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci.

8.2 Aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci w Żłobku

1. Umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących, poprzez:

- stwarzanie warunków do samodzielnego podejmowania decyzji,
- pozwalanie dzieciom na popełnianie błędów i zachęcanie do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania, jeżeli są do tego gotowe, wspierania samodzielnego rozwiązywania konfliktów między sobą,
- udzielania dzieciom wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów, jeśli same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu (uwaga: wskazane jest, aby osoby z personelu miały wspólną strategię wspierania dzieci w sytuacjach konfliktów),
- akceptowanie wyrażania emocji przez dzieci,
- stwarzania możliwości dzieciom pomagania innym dzieciom,
- dawanie dzieciom prawa do decydowania, czy chcą się dzielić zabawkami i szanowania ich wyborów,
- dawanie dzieciom prawa do decydowania, czy chcą się bawić z innymi dziećmi i szanowania ich wyborów.

2. Zwiększanie samodzielności dzieci, poprzez:

- aranżowania przestrzeni tak, żeby dzieci mogły się samodzielnie bawić;
- umożliwiania dzieciom podejmowanie różnych ról (np. wyznaczanie w najstarszej grupie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztuczków);
- zostawiania dziecku czasu na samodzielnie wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątanu.

8.3 Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie

W codziennej pracy personel realizuje następujące działania:

- Podpowiada dzieciom, jak mogą ze sobą współpracować lub rozwiązywać trudne sytuacje, np. „Najpierw on, potem ty”.
- Daje dzieciom możliwość samodzielnego decydowania, z kim chcą się bawić, ale pozostaje w pobliżu, aby zapewnić im poczucie bezpieczeństwa i ewentualną pomoc.
- Zamiast zakazów i krytyki, personel stosuje pozytywne komunikaty, które pokazują dzieciom, jak mogą zachować się inaczej, np. „Nogi chodzą po sali” zamiast „Nie biegaj!”.
- Jasno i w prosty sposób wyjaśnia dzieciom zasady obowiązujące w grupie, tak aby były dla nich zrozumiałe i możliwe do przestrzegania.
- Poprzez własne zachowanie personel pokazuje dzieciom, jak rozmawiać, prosić o coś, poczekać na swoją kolej czy zaprosić kogoś do zabawy.
- Zachęca dzieci do wspólnych działań, które rozwijają współpracę, takie jak budowanie z klocków, wspólne sprzątanie, zabawy w małych grupach.
- W trudniejszych sytuacjach, takich jak nieporozumienia między dziećmi, personel towarzyszy dzieciom, podpowiada rozwiązania i uczy, jak poradzić sobie z konfliktem bez złości i krzyku.



8.4 Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń

Zasady:

- W Żłobku organizowane są proste formy celebrowania wydarzeń bliskich dzieciom, takich jak urodziny, Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka itp.
- Dla każdego dziecka obowiązuje ten sam rytuał świętowania urodzin.
- Dzieci nie są zobowiązane do przygotowywania prezentów dla rodziców, dziadków czy innych osób. Wspólne świętowanie ma charakter zabawy i budowania relacji, dostosowany do wieku dzieci.
- Celebrowanie świąt o charakterze kulturowym lub religijnym odbywa się w porozumieniu z rodzicami, z uwzględnieniem różnic kulturowych.
- Każde dziecko ma prawo zrezygnować z udziału w świętowaniu lub jego wybranych elementach, a personel respektuje tę decyzję.

W Żłobku obchodzimy, w miarę możliwości rozwojowych dzieci, następujące święta i wydarzenia:

Styczeń	Dzień Babci i Dziadka Bał Karnawałowy
Luty	Walentynki
Marzec	Pierwszy Dzień Wiosny
Kwiecień	Dzień Ziemi Dzień Książki
Maj	Dzień Flagi Dzień Mamy
Czerwiec	Dzień Dziecka Dzień Taty
Lipiec	Międzynarodowy Dzień Przyjaźni
Wrzesień	Dzień Kropki Dzień Jesieni
Październik	Dzień Zwierząt Dzień Dyni
Listopad	Święto Niepodległości Dzień Pluszowego Misia Dzień Postaci z Bajek
Grudzień	Mikołajki

9. ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO POZNAWANIA I DOŚWIADCZANIA OTACZAJĄCEGO ŚWIATA

9.1 Wskazówki metodyczne dla personelu Żłobka sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci

Działania realizowane przez personel

- Dzieci mają możliwość swobodnego działania — indywidualnie, w parach lub w większej grupie, w zależności od potrzeb.



- Przestrzeń sali jest tak zorganizowana, by dzieci miały dostęp do różnorodnych miejsc zabawy tematycznej, które są regularnie wzbogacane o nowe elementy.
- Tematyka kąpoków i materiałów dostępnych w sali jest zmieniana w zależności od aktualnych zainteresowań dzieci oraz tematu zajęć.
- Dzieci podczas zabawy mogą decydować o tym, co chcą robić i jaką formę zabawy wybierają.
- Dzieci mają możliwość samodzielnego badania otoczenia poprzez kontakt z przedmiotami codziennego użytku oraz materiałami dostępnymi w sali.
- Czas trwania zabaw i aktywności dostosowywany jest do zaangażowania i możliwości dzieci — zabawa nie jest przerywana sztucznie, jeśli dzieci chcą ją kontynuować.
- Tematyka zabaw jest dostosowywana do zainteresowań dzieci, a personel reaguje na ich potrzeby w tym zakresie.
- Personel zachęca dzieci do odkrywania nowych umiejętności i zdobywania wiedzy poprzez zabawę, eksperymentowanie i próby działania.
- Dzieci mają przestrzeń do pokonywania drobnych trudności i uczenia się poprzez własne doświadczenia.
- W sali i podczas spacerów dzieci mają możliwość poznawania naturalnych materiałów, obserwowania zmian w przyrodzie i eksplorowania otoczenia.

9.2 Aktywności sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci

1. Aktywności sprzyjające rozwojowi myślenia przyczynowo- skutkowego:

- wprawianie w ruch przedmiotów,
- manipulacje światłem,
- czynności odwracalne (wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie),
- czynności nieodwracalne (darcie, zgniatanie, zabawy lodem),
- budowanie i burzenie,
- rozciąganie
- zabawy eksperymentalne (np. mieszanie wody z mąką).

2. Umiejętność obserwacji i doświadczanie otaczającego świata:

- działania personelu kształtujące u dzieci umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata, takie jak np.: dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku,
- umożliwianie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki,
- umożliwianie zabawy w odkrywanie i znajdowanie,
- umożliwianie eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku.

3. Używanie określeń dla cech przedmiotów:

- używanie określeń dla cech przedmiotów, jak np.: komentowanie i opisywanie znalezionych w koszu zabawek, „skarbów”,
- opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią,
- określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży–mały, większy–mniejszy.

4. Używanie określeń przestrzennych:



- używanie określeń przestrzennych (za, przed, w, na, pod ...) dla określenia położenia przedmiotów (np.: zabawa w poszukiwanie ukrytych przedmiotów, zabawek),
- zabawy ruchowe na torze przeszkód,
- zabawy ruchowe do tekstów piosenek kształtujących orientację przestrzenną, np. „Do przodu prawą rękę daj...”
- układanie puzzli, klocków.

10. TWORZENIE DZIECIOM ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO MÓWIENIU, SŁUCHANIU I POROZUMIEWANIU SIĘ

10.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się:

1. Mówienie do dzieci:

- dostosowywanie złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka i nie infantylizowanie swojej komunikacji z dziećmi;
- używanie pytań zarówno otwartych, jak i zamkniętych, na które dzieci mogą dać krótką odpowiedź;
- używanie pytań rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka;
- stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.);
- stosowanie wyjaśnień, aby pomóc dziecku zrozumieć dane zjawisko;
- wypowiadanie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami;
- rozwijanie rozmowy, utrzymującej dłużej uwagę dzieci przy danym temacie;
- wyraźne artykułowanie, modelowanie głosu, żeby wzmocnić zaangażowanie dzieci w rozmowę;
- pokazywanie i opisywanie ilustracji w książkach, zachęcanie do rozmowy na temat treści i ilustracji;
- stwarzanie dzieciom okazji do samodzielnego oglądania książek;
- opowiadanie dzieciom różnych historii i bajek;
- stosowanie uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”) w kontaktach z dziećmi jeszcze nie mówiącymi lub zaczynającymi mówić, używanie krótkich zdań.

2. Aktywne słuchanie:

- obserwowanie i odpowiadanie na werbalne i niewerbalne komunikaty płynące od dzieci;
- czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), zanim przejdzie się do następnych pytań lub komentarzy;
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka;

3. Wzbogacanie słownictwa dzieci:

- rozszerzanie języka i słownictwa dzieci, za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łącząc je ze słowami, które dziecko zna;
- używanie różnych słów z różnych kategorii (przedmioty, działania, uczucia, funkcje);
- częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji;



- podczas czytania zachęcanie dzieci do aktywności takich, jak: przewracanie kartek, zadawanie pytań, odpowiadanie na pytania, podążanie za rymami, powtarzanie znanych fragmentów;
- objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykorzystaniu gestów i mimiki;

10.2 Aktywności sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się:

1. Rozmowy z dziećmi:

- częste rozmawianie z dziećmi;
- rozmawianie z pacynkami, pluszakami;
- rozmowy z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi;
- dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie;

2. Komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem:

- towarzyszenie dzieciom, kiedy coś ustalają między sobą;
- wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą oraz personelem (zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom);
- towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie tego co one robią;
- wykonywanie prostych oraz trochę trudniejszych poleceń,

3. Aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek:

- zachęcanie dzieci do aktywnego udziału we wspólnym czytaniu książek, słuchaniu tekstów, utworów; kultywowanie rytuałów w ciągu dnia – czytania (ulubiona książka, ulubione rymowanki), zabaw muzyczno-ruchowych;
- opowiadanie książek z obrazkami (*Pokaż, gdzie jest..., Co robi? Co ma?*),
- dobieranie prostych słów do obrazków,
- wspólne śpiewanie oraz czytanie rymowanek i bajek z obrazkami.

11. KSZTAŁTOWANIE OTOCZENIA UMOZLIWIAJĄCEGO ROZWÓJ SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DZIECI ORAZ ANGAŻOWANIE ZMYŚŁÓW

11.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci:

1. Rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki:

- stwarzanie niemowlakom możliwość samodzielnego badania różnorodnych obiektów, także własnych rąk i nóg oraz twarzy;
- stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, dłoni i palców, w szczególności przez zostawienie im czasu na zabawę i manipulację;
- umożliwianie dzieciom ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i codziennych czynności

2. Rozwój percepcji zmysłowej dzieci:

- umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami dotyczącymi zmysłów; czucia, smaku, zapachu, wzroku, słuchu, percepcji i równowagi;



- zapewnienie dostępu do wody, piasku, ciastoliny, naturalnych materiałów o różnorodnej fakturze i zapachu, materiałów dźwiękowych;
- dbanie o to, aby natężenie dźwięków lub bodźców wzrokowych nie przytłaczało dzieci;
- zapewnianie w ciągu całego dnia różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci – (uwaga: planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i dzielenie się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami z innymi);
- stwarzanie niemowlakom możliwości eksplorowania przestrzeni, przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których mają nowe wyzwania w dążeniu do interesujących je przedmiotów;

3. Rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki:

- dbanie o organizację sali oraz przestrzeni na zewnątrz w taki sposób, żeby dzieci miały wiele okazji do ćwiczenia umiejętności ruchowych;
- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchu ciała i nauce stania, czworakowania i chodzenia;
- bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (np. turlanie, czworakowanie);
- zachowywanie czujności co do bezpieczeństwa dzieci, ale bez powstrzymywania ich przed podejmowaniem nowych zadań ruchowych;
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych w granicach akceptowalnego ryzyka;
- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane;
- dostarczanie dzieciom okazji do ćwiczenia siły i sprawności ruchowej;

11.2 Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów:

1. Zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:

- ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku;
- zabawy wodą, błotem, piaskiem;
- malowanie rękami;
- słuchanie i wydawanie dźwięków;
- próbowanie ziół;
- wąchanie kwiatów, roślin;
- testowanie smaków;
- zabawy koszykiem skarbów.

2. Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:

- zabawa klockami;
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
- papier: chwytanie, darcie, składanie;
- malowanie farbami;
- ciastolina, plastelina, ciasto: lepienie, wałkowanie;
- przyczepianie i odczepianie;
- włączanie przycisków.



3. Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:
 - wspinanie się na kanapę z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł;
 - chodzenie po śladzie;
 - samodzielne jedzenie;
 - malowanie;
 - mycie rąk;
 - sprzątanie zabawek do pudeł;
 - zabawy piłką – rzucanie, łapanie, turlanie.
4. Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:
 - turlanie;
 - huśtanie się;
 - przeciskanie się przez tunel;
 - otulanie kocem;
 - masowanie.
5. Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:
 - zabawy w torze przeszkód;
 - swobodne zabawy na zewnątrz na nierównej powierzchni;
 - bieganie;
 - wspinanie się;
 - skakanie;
 - przechodzenie przez przeszkody;
 - popychanie i ciągnięcie przedmiotów i zabawek.

12. ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO TWÓRCZEJ EKSPRESJI I KONTAKTU Z RÓŻNYMI WYTWORAMI KULTURY I SZTUKI

12.1 Wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury:

- wspieranie dzieci przez informacje zwrotne w czasie aktywności twórczych bez poprawiania ich i oceniania;
- zapewnienie dzieciom czasu na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia;
- stwarzania dzieciom możliwości do kreatywnych działań konstrukcyjnych (klocki, pudła, pojemniki);
- stwarzanie dzieciom okazji do tańczenia i śpiewania;
- zapewnienie w ciągu całego dnia dostępu do różnorodnych materiałów plastycznych, takich jak: kartki, kredki, mazaki, plastelina, ciastolina, nożyczki (dla najstarszych dzieci), klej;
- zapewnienie miejsca, gdzie dzieci mogą swobodnie tworzyć;
- umożliwienie dzieciom rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach (co najmniej wielkości A3) na wysokości ich wzroku;



- zapewnienie, żeby wśród materiałów do zajęć plastycznych dostępnych dla dzieci nie dominowały gotowe szablony (plansze, kolorowanki, karty do wypełniania);
- w organizowanych zajęciach plastycznych unikanie sytuacji, kiedy cała grupa dzieci robi to samo;
- koncentracja na procesie tworzenia, a nie na wyniku;
- dostarczanie dzieciom możliwości obcowania ze sztuką (rzeźbą malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej;
- zapewnienie, żeby muzyka jakiej słuchają dzieci była wysokiej jakości (zarówno chodzi o jakość odtwarzania jak i repertuar);
- zapewnienie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami;
- umożliwienie dzieciom aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

12.2 Działania personelu zachęcające dzieci do:

1. Wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach, np.:
 - zabawa w orkiestrę – granie na różnych instrumentach wydających dźwięki;
 - malowanie wodnymi farbami, w tym też rękami na dużych płaszczyznach;
 - zabawy z ciastem i innymi miękkimi materiałami;
 - zachęcanie dzieci do śpiewania i tańczenia;
 - umożliwianie tworzenia konstrukcji z małych i dużych elementów;
 - współtworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (rurki z przesypującymi się elementami, szeleszczące papierki);
 - wspólne śpiewanie piosenek i tańczenie;
 - powtarzanie wierszyków.
2. Wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce.
3. Poznawania różnych wytworów kultury, poprzez:
 - teatryki w wykonaniu opiekunów lub zaproszonych artystów;
 - słuchanie muzyki na żywo (np. gry na instrumencie);
 - słuchanie muzyki klasycznej;
 - ekspozycję reprodukcji malarstwa lub rzeźby;
 - kontakt z książkami o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).

13. PRACA NA PODSTAWIE PLANU OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNEGO

13 .1 Realizowanie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego

Zakres dokumentowania:

- Organizowanie działań i aktywności wspierający dzieci we wszystkich obszarach rozwoju.
- Wprowadzanie zmian w organizacji przestrzeni wynikających z potrzeb i zainteresowań dzieci.
- Analizowanie wniosków z obserwacji oraz informacji zwrotnych od rodziców dotyczących dziecka lub środowiska instytucji opieki.



Stosowane narzędzia dokumentacyjne:

- Zapisy w dziennikach zajęć.
- Arkusze obserwacji dzieci.
- Szczegółowe roczne plany ze szczegółowymi aktywnościami z różnych obszarów. Na podstawie szczegółowego planu rocznego tworzone są miesięczne i tygodniowe bloki tematyczne dostosowane dla każdej grupy wiekowej zgodnie z możliwościami rozwojowymi dzieci.
- Zdjęcia lub prace plastyczne jako dokumentacja aktywności dziecka.
- Arkusze samooceny personelu w zakresie wspierania dzieci.
- Notatki ze spotkań w sprawie realizacji OWE.

Wykorzystanie dokumentacji:

Wnioski z dokumentacji omawiane są podczas spotkań zespołu i służą do:

- Planowania dalszych działań wychowawczo-opiekuńczo-edukacyjnych.
- Wprowadzania zmian w organizacji przestrzeni i pracy z dziećmi.
- Dostosowywania wsparcia do indywidualnych potrzeb dzieci.
- Doskonalenia pracy zespołu i planowania rozwoju zawodowego personelu.

Dostępność dokumentacji:

Dokumentacja jest dostępna dla wszystkich uprawnionych członków zespołu oraz w zakresie dotyczącym ich dziecka, dla rodziców. Dokumentacja prowadzona jest z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych.

Forma dokumentacji:

Dokumentacja prowadzona jest w sposób przejrzysty i zrozumiały dla wszystkich członków zespołu – arkusze obserwacji, dzienniki zajęć, notatki itp.

13.2 Plan opiekuńczo-wychowawczo- edukacyjny jest rokrocznie analizowany i dostosowywany do możliwości Żłobka oraz potrzeb dzieci, które do niego aktualnie uczęszczają

W Żłobku Miejskim w Tychach analiza i modyfikacja Planu OWE odbywa się corocznie, poczynając od stycznia 2026 r., w LIPCU i SIERPNIU.

Weryfikacja i dostosowywanie dokonywane są na podstawie analiz i wniosków odnoszących się do podejmowanych w Żłobku działań opisanych w Planie opiekuńczo-wychowawczo- edukacyjnym.

Cel analizy:

- Podsumowanie stopnia realizacji zaplanowanych działań.
- Wskazanie mocnych stron oraz obszarów wymagających doskonalenia.
- Zaplanowanie zmian w Planie OWE na kolejny rok szkolny pracy.

Zakres analizy obejmuje:

- Realizację wszystkich obszarów ujętych w Planie OWE.
- Organizację przestrzeni i warunki sprzyjające rozwojowi dzieci.
- Skuteczność działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych.
- Jakość współpracy i komunikacji z rodzicami.
- Funkcjonowanie zespołu i spójność podejmowanych działań.
- Identyfikację trudności i sposobów ich rozwiązywania.

Sposób przeprowadzenia analizy:

- Zebranie informacji z bieżącej dokumentacji (arkusze obserwacji, notatki)
- Uwzględnienie wyników samooceny personelu.
- Analiza opinii rodziców, zebranych poprzez rozmowy, ankiety lub w innej przyjętej formie.



- Spotkanie zespołu, omówienie zebranych informacji i wypracowanie wniosków.
- Spisanie podsumowania w formie dokumentu wewnętrznego.